

บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกา
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1148/2565 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 713/2566
และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1943/2566 (ประชุมใหญ่)
Analysis of Supreme Court Judgments
No. 1148/2565, No. 713/2566,
and No. 1943/2566 (En Banc Review)

ศาสตราจารย์พิเศษไพโรจน์ วายุภาพ*
Adjunct Professor Pairoj Vayuparb

วันที่ได้รับบทความ 14 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับตีพิมพ์ 21 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักกฎหมายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1148/2565 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 713/2566 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1943/2566 (ประชุมใหญ่)

ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1148/2565 ศาลได้หยิบยกประเด็นเรื่องเขตอำนาจศาลและอำนาจฟ้องขึ้นวินิจฉัยในกรณีที่คู่ความฝ่ายหนึ่งตามสัญญาประนีประนอมยอมความซึ่งศาลพิพากษาตามยอมแล้วฟ้องคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งให้ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นคดีใหม่ ซึ่งผู้เขียนมีข้อสังเกตในรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับบทกฎหมายในคดีดังกล่าว

* กรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา; อดีตประธานศาลฎีกา
State Counsellor at the Office of the Council of State; Former Chief Justice of the Supreme Court

ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 713/2566 ศาลได้วินิจฉัยในประเด็นฟ้องซ้อน โดยศาลเห็นว่า กรณีที่โจทก์ในคดีก่อนและคดีหลังต่างฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกเพื่อขอแบ่งทรัพย์สินมรดก แต่ทรัพย์สินที่ขอแบ่งในแต่ละคดีเป็นคนละทรัพย์สินกันนั้นจึงไม่เป็นฟ้องซ้อน ผู้เขียนได้นำประเด็นตามคำพิพากษาศาลฎีกามาตั้งเป็นข้อสังเกตเพื่อวิเคราะห์และศึกษามาตรา 173 วรรคสอง (1) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ห้ามมิให้โจทก์ยื่นคำฟ้องเรื่องเดียวกันนั้นต่อศาลเดียวกันและศาลอื่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1943/2566 (ประชุมใหญ่) วินิจฉัยเกี่ยวกับประเด็นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญา ตามมาตรา 44/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกำหนดว่า ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่เรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม มาตรา 44/1 ไม่ได้กำหนดขอบเขตของคำร้องที่เรียกเอาค่าสินไหมทดแทนของผู้เสียหายว่าต้องเป็นคำร้องตามฐานความผิดที่พนักงานอัยการขอให้ลงโทษจำเลยด้วยหรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้ศาลได้วางหลักไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1943/2566 (ประชุมใหญ่) สอดคล้องกับหลักการตีความตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และน่าจะเป็นคำพิพากษาหนึ่งที่นักกฎหมายนำมาเป็นแนววินิจฉัยต่อไปได้

คำสำคัญ: เขตอำนาจศาล ฟ้องซ้อน ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญา

บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกา
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1148/2565 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 713/2566 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1943/2566 (ประชุมใหญ่)
Analysis of Supreme Court Judgments No. 1148/2565, No. 713/2566,
and No. 1943/2566 (En Banc Review)

Abstract

This article aims to study and analyze the principles of law according to the Civil Procedure Code and Criminal Procedure Code as appears in Supreme Court Judgments No. 1148/2565, Supreme Court Judgment No. 713/2566, and Supreme Court Judgment No. 1943/2566 (en banc review).

In Supreme Court Judgment No. 1148/2565, where a party to a compromise agreement sued the other party for compliance, the Court raised the issues of jurisdiction and standing to dismiss the case. The author offers an analysis regarding the application of the relevant rules.

In Supreme Court Judgment No. 713/2566, the Court considered the issue of duplicative litigation and ruled that where the plaintiff in both initial and subsequent cases sued the two defendants in their capacities as executors of an estate and requested the division of inheritance assets, there did not exist duplicative litigation because the assets in each case were distinct from each other. The article thus considers the relevant points made in the Supreme Court's opinion in order to analyze Section 173 Paragraph Two (1) of the Civil Procedure Code, which prohibits a plaintiff from filing multiple complaints with the same subject matter.

Supreme Court Judgment No. 1943/2566 (En Banc Review) ruled on the issue of a motion to request compensation in criminal cases according to Section 44/1 of the Criminal Procedure Code, which states that, in cases where the public prosecutor is a plaintiff, if the victim is entitled to claim compensation for death, bodily injury, mental injury or loss of physical freedom, reputation, or property damage arising from wrongdoing by the defendant, the victim may file a motion with the criminal court to require that the defendant pay compensation.

However, Section 44/1 does not specify the scope of the motion for compensation as to whether it must be based on offenses charged by the prosecutor. On this issue, the Court established principles in Supreme Court Judgment No. 1943/2023 (en banc review) in accordance with the principles of interpretation according to Section 4 Paragraph One of the Civil and Commercial Code. This should likely be a judgment that lawyers can use as a guideline in the future.

Keywords: jurisdiction, duplicative litigation, compensation in criminal cases